

- ▶▶ Салмонела се може наћи у сировом или недовољно куваном меду и јајима, те непастеризованом млијеку и сиру. Током припреме оброка и остала храна може бити контаминирана овом бактеријом.
- ▶▶ Зарази сте се и за вријеме контакта са инфицираним живим животињама, гдје спадају: перад и свиње, говеда, глодари, гмазови (игуане, змије, гуштери, корњаче), те пси и мачке. Познати су случајеви путем других извора хране као што су путер од кикирикија, замрзнуте пите, млијеко у праху, храна у праху, те храна за кућне љубимце.

▶▶ КОЛИКО ДУГО ОСОБА НОСИ САЛМОНЕЛУ?

Особе које су раније лијечене антибиотицима у случајевима благе или умјерено тешке салмонелозе често постају носиоци салмонеле, односно клицоноше. Клицоноштво може трајати пар мјесеци, пар година или доживотно.

▶▶ ДА ЛИ ЗАРАЖЕНЕ ОСОБЕ ТРЕБА ИСКЉУЧИТИ СА ПОСЛА ИЛИ ИЗ ШКОЛЕ?

Већина пацијената се може вратити на радно мјесто или у школу када престане пролив. Међутим, особе које раде са храном, здравствени радници и дјеца у обдаништима морају имати љекарску потврду да су здрави прије него се врате свакодневним активностима.

▶▶ КАКО СЕ ЛИЈЕЧИТИ?

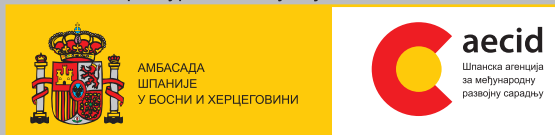
Благи и умјерено тешки случајеви болести обично пролазе спонтано, уз дијететске прехранбене мјере и накнаду течности. Теже и тешке форме уз изразит губитак течности и минерала (обилног и пролива), лијече се у болницама, уз надокнаду течности и инфузија. У неким, специфичним случајевима, уз осталу, симптоматску терапију дају се и антибиотици.

АГЕНЦИЈА ЗА БЕЗБЈЕДНОСТ ХРАНЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

САЛМОНЕЛОЗА

Издавање брошуре помогнуто је од:

Агенција за безбједност хране БиХ, Др. Анте Старчевића бб, 88000 Мостар
Тел: 036/397-217, Факс: 036/397-206, емаил: агенција@фса.гов.ба

►► САЛМОНЕЛОЗА

Салмонелоза је њан орган за варење, узроковано бактеријама рода *Salmonellae*. Узрочник се смјешта у цријева и узрокује симптоме, рјеђе прелази у крв изазивајући септикемију. Болест се чешће јавља љети, мада се може јављати и током читаве године у виду појединачних случајева, њан броја обољелих или у виду епидемија.

►► КО МОЖЕ ОБОЉЕТИ?

Од салмонелозе њан сви узрасти, а мала дјеца, старији људи или особе са ослабљеним имунитетом могу имати озбиљније посљедице.

►► ШИРЕЊЕ

Салмонелоза се преноси храном и водом, путем прљавих руку, испљувка муве, те контактом са зараженим људима и животињама.

►► СИМПТОМИ

Болест се манифестује повишеном температуром, мучнином и повраћањем, болним грчевима у стомаку, те проливом зеленкасте, односно смеђе-зелене боје. Код тешких форми температура иде преко 40°C. Симптоми се јављају 12 – 72 сата након узимања заражене хране.

►► ПРЕВЕНЦИЈА

1. Приликом рада са сировом пилетином, говедином и свињетином обратите пажњу на слиjedeће:
  - када купујете месо замотајте га у пластичне кесе како крв не би капала на осталу храну,
  - одмах спремите храну у фрижидер, држите је што краће на собној температури,
  - никада не стављајте кувану храну у посуду у којој је прије било сирово месо (говедина, пилетина, свињетина, риба или морски плодови),
  - даске за резање меса и остали прибор одмах након употребе треба опрати како би се избјегла унакрсна контаминација са осталом храном,
  - избјегавајте конзумацију сировог или непотпуно куваног меса (код скуваног меса боја сока у унутрашњости промијени боју из црвене у сивкасту, мада ни то није поуздан знак да је месо довољно кувано),
  - најсигурније је провјерити температуру куваног меса. Уколико су вриједности исте као у приказаној табlici, храна се може сматрати сигурном за јело.

Пилетина	74°C.
Хамбургер	71°C.
Свињетина	65,5°C.
Хот дог	60°C.
Остаци хране	74°C.
Јаја	63°C.
Остала храна	60°C.

2. Избјегавајте јести сирова јаја или недовољно кувану храну која садржи јаја (домаћи умаци, домаћа њан сладолед, разни колачи, торте и посластице), због могуће контаминације салмонелом.

3. Избјегавајте пити непастеризовано млијеко.
4. Темељито оперите воће и поврће прије јела.
5. Темељито оперите руке прије и послије руковања са храном.
6. Перите руке (нарочито дјеца) након контакта са кућним љубимцима (игра, храњење, чишчење измета, лијечење)

7. Немојте у кући држати гмазове уколико су присутна мала дјеца или особе са ослабљеним имунитетом.